

P.a. Witte Singel 54,
2311 BL Leiden

Leiden/Voorschoten/Wassenaar/Zoeterwoude, donderdag 19 april 2012.

Aan Bert Driesse, Projectleider RijnlandRoute,
Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

Betreft: onze beoordeling van de ‘landschapskaarten’ die op 3 en 4 april jl. door Rudy Brons zijn gepresenteerd tijdens de ‘werksessies’ in het kader van de consultatieronden voor de inpassingsstudies van de RijnlandRoute

Geachte Heer Driesse! Beste Bert!

In deze brief staat een samenvatting van onze beoordeling van hierboven bedoelde kaarten met inpassingsvoorstellen. In de bijlage bij deze brief staat een meer uitgebreide beoordeling van de inpassingsvoorstellen per Deelgebied. Een aantal onzer reageert ook nog separaat op de werksessies en de toen gepresenteerde kaarten.

Deze brief beperkt zich tot een beoordeling van de deugdelijkheid en het realiteitsgehalte van de voorstellen voor de variant Zoeken naar Balans (ZnB). Daarbij focussen wij vooral ook op de vraag in hoeverre de inpassingsvoorstellen een verbetering inhouden ten opzichte van de plannen die (voor zover wij kunnen beoordelen) tot nu toe op tafel lagen. Nut en noodzaak van een nieuwe weg komen in deze brief niet aan de orde. Deze brief gaat ook niet in op de Churchill Avenue en de Bypass Oostvlietpolder. Dat kan het Team Churchill Avenue veel beter doen. Ook de vraag in hoeverre de aanleg van de ZnB-variant verenigbaar is met wettelijke eisen en beleidsuitgangspunten van rijk en provincie op het gebied van natuur, milieu, volksgezondheid, verkeer en ruimtelijke ordening laten wij hier op een enkele uitzondering na onbesproken.

Samengevat komt onze beoordeling van de gepresenteerde inpassingsvoorstellen neer op het volgende:

- Het planten van bomen en plekken met struweel met openingen daartussen om langs de Tjalmaweg het uitzicht op ‘het open landschap’ van het vliegveld mogelijk te maken heeft geen zin, omdat het vliegveld volgens de provincie bebouwd zou moeten worden.
- Wij zien geen meerwaarde in de inpassingsvoorstellen voor ‘Maaldrift/A44’. Wij zien bovendien geen effectieve inpassingsvoorstellen voor de parallelstructuren langs de A44 die nodig zijn voor ZnB. Dat er vanaf de A44 op één punt zicht op het Valkenburgermeer zou zijn, maakt op ons

bijzonder weinig indruk, gezien ook de belasting die de parallelstructuren en de aansluiting bij Maaldrift teweeg zouden brengen voor de woonomgeving in de rand van de Stevenshof en de afbraak van woningen die nodig is voor de aanleg van de parallelstructuren en de aansluiting.

- De inpassingsvoorstellen voor ZnB in de Papenwegse polder bij de Stevenshof beschouwen wij als onrealistisch¹, onder meer omdat de voorstellen geen rekening houden met de ontwerpeisen voor ZnB noch ook met de aanzienlijke meerkosten.
  - Het verstoorde weidevogelgebied wordt bovendien alleen maar groter door deze voorstellen.
  - Al tijdens de werksessie op 3 april jl. nam de provincie verder duidelijk afstand tot het voorgestelde ecoduct.
  - De zeer lage grasdijkjes zullen de Stevenshofbewoners zeker niet vrijwaren van aanzienlijk verkeerslawaai van de kant van ZnB.
- De inpassingsvoorstellen voor de ZnB-variant ‘langs Stevenshof met ‘grasdak’” achten wij niet realistisch:
  - De minister van Infrastructuur en Milieu zal een halve aansluiting op de A44 zeker niet accepteren, hetgeen tijdens de werksessie op 3 april jl. door de provincie werd beaamd.
  - Bovendien wordt het realiteitsgehalte van deze voorstellen negatief beïnvloed door de hoge meerkosten als gevolg van een (plaatselijk?) veel diepere ligging van ZnB en de aanleg van het voorgestelde ‘grasdak’.
  - Het verlies aan weidevogelbiotoop is weliswaar kleiner dan bij de Variant ‘Papenwegsepolder’, maar toch nog steeds aanzienlijk.
  - Vergeleken met de Variant ‘Papenwegsepolder’ zal een groter aantal Stevenshofbewoners bij deze variant ernstige hinder van de nieuwe weg ondervinden.
- De inpassingsvoorstellen voor de ZnB-variant ‘langs Stevenshof met ‘grasdak’ + instandhouding ‘verbinding’ Veenwatering’” zijn niet realistisch, omdat daarvoor een zeer verdiepte ligging van ZnB nodig zou zijn wat zeer hoge kosten met zich mee zou brengen.
- De inpassingsvoorstellen voor de ZnB-variant ‘parklandschap in Voorschoten’ beschouwen wij als niet realistisch:
  - De voorstellen voorzien niet in een volledige ondertunneling en de voorgestelde beplanting rond de open bak van ZnB zal de woningen daar vlak naast op geen enkele manier vrijwaren van ernstige geluidhinder, gevaar als gevolg van incidenten bij het vervoer van gevaarlijke stoffen, extra gezondheidsschade en luchtvervuiling door het verkeer over ZnB. Van *‘niet horen, niet zien en niet ruiken’* is met deze inpassingsvoorstellen geen sprake.
  - De beplanting rond het tracé van ZnB zal verder leiden tot een groter verlies aan volkstuinen dan op eerdere tracékaarten werd aangegeven, zonder dat op de inpassingskaarten is aangegeven waar vervangende ruimte komt voor deze voorzieningen.
  - Merkwaardig genoeg wordt het golfterrein in deze voorstellen verplaatst naar de plek waar nu het zwembad is, zonder dat is aangegeven of het zwembad wordt gehandhaafd of waar het anders naartoe moet.
  - Langs de buitenplaats Berbice ligt ZnB grotendeels in een open bak, wat de belevingswaarde van Berbice ernstig zal aantasten. Ook de ‘buitenplaatsbiotoop’² van Berbice en met name de zichtlijnen vanaf het huis Berbice zullen worden aangetast, waarmee provinciaal beleid wordt doorkruist. De open bak loopt op enige tientallen meters langs de oranjerie en het rosarium,

---

¹ ‘Onrealistisch’ noemen wij hierna die voorstellen, die geen rekening houden met de ontwerpeisen voor ZnB, die tot zeer aanzienlijke meerkosten zouden leiden, die geen verbetering bieden en/of verbetering van het ene aspect afwentelen op een ander aspect.

² waar nu juist de provincie zich sterk voor gemaakt heeft.

- hetgeen veel geluidsoverlast en luchtvervuiling tot gevolg zal hebben en daardoor de belevingswaarde ernstig zal schaden.
- De inpassingsvoorstellen voor de ZnB-variant ‘verdiepte ligging + volkstuinen’ in Voorschoten achten wij niet realistisch:
    - Uiteraard geldt de eerste bullet voor de vorige variant hier mutatis mutandis ook.
    - De KNVB en de andere sportbonden zullen niet instemmen met verplaatsing van sportvelden naar een plaats onder de hoogspanningsleiding.
    - Het verplaatsen van de volkstuinen die voor de sportvelden zouden moeten wijken naar de stroken aan weerszijden van de open bak voor ZnB zal voor veel tuinders geen oplossing zijn. Ze zouden immers van hun huidige relatief rustige plek moeten verplaatsen naar het verkeerslawaaï en de luchtvervuiling vlak naast de nieuwe autoweg. Bovendien zullen ze (opnieuw) in korte tijd grote investeringen moeten doen.
    - Ook voor de bewoners langs het tracé brengen deze voorstellen zeker geen verbetering in hun situatie.
    - Door de verplaatsing van de volkstuinen wordt de buitenplaatsbiotoop van Berbice aangetast.
  - Alleen de voorstellen voor de ZnB-variant ‘gesloten dak met sportfunctie’ in Voorschoten zouden ervoor zorgen, dat betrokkenen de weg niet zouden kunnen horen, zien of ruiken.
    - Deze voorstellen maken de vraag legitiem waarom ook niet voor een gesloten dak is gekozen voor het tracé door de Papenwegse en de Zuidwijkse polder langs de Stevenshof. Er is immers geen enkele reden om aan ZnB door en vlak langs woongebieden niet dezelfde eisen te stellen als aan de Churchill Avenue. Tenslotte was ook de verbetering van de leefbaarheid één van de hoofddoelen van de aanleg van de RijnlandRoute (zie bijvoorbeeld het 2e fase MER van april 2011³). De Churchill Avenue verbetert de leefbaarheid wel; ZnB daarentegen verslechtert de leefbaarheid langs het eigen tracé en brengt niet of nauwelijks verbetering in het leefklimaat langs de Churchillaan/Dr. Lelylaan. De aanleg van ZnB in een open bak is dan ook vooral goedkoper doordat het *per definitie* een minderwaardig alternatief is.
    - Overigens dient bij deze variant wel bedacht te worden, dat de teruggeplaatste volkstuinen en sportvelden pas na de aanleg van ZnB en na het aanbrengen van het dak weer gebruikt kunnen worden. Vooral voor veel tuinders zou dat te lang kunnen duren en het eind van hun hobby kunnen betekenen.
  - De inpassingsvoorstellen voor de ZnB-variant ‘Oostvlietpolder Langs Vlietland’ achten wij niet realistisch:
    - Deze voorstellen hadden ook aan de orde moeten komen bij de voorstellen voor de ZnB-varianten in Voorschoten, omdat deze ligging van ZnB een veel ernstiger bedreiging vormt voor de nieuwbouwwijk Park Allemansgeest dan de noordelijker ligging van ZnB en ook een ernstiger bedreiging van de buitenplaatsbiotoop van Berbice.
    - Verder vormt dit tracé een bedreiging van het leefklimaat voor de toekomstige 223 recreatiewoningen in Vlietland. Die woningen zouden door de aanleg van ZnB worden opgezaald met het verkeerslawaaï van twee autowegen in de directe nabijheid (ZnB plus A4).
  - Onduidelijk is of en in hoeverre de gepresenteerde kaart van de ZnB-variant ‘Oostvlietpolder midden door polder’ een inpassingsvoorstel inhoudt. De kaart wordt slechts voorzien van de tekst “*Tracé midden door polder landschappelijk niet gewent*”. Daar zijn we het geheel mee eens, niet alleen omdat dit tracé meer weidevogelbiotoop vernietigt en meer verstoring van weidevogelbiotoop veroorzaakt, maar ook omdat dit tracé een economisch verantwoorde

---

³ Zie Hoofdstuk 2 ‘Het MER in zijn context’ op pagina 17: “*De RijnlandRoute heeft als doel om de autobereikbaarheid, de leefbaarheid en de ruimtelijkeconomische ontwikkelingen te verbeteren in de regio Holland Rijnland*”.

voortzetting van de agrarische bedrijfsvoering onmogelijk maakt en bovendien voor nòg meer geluidhinder zorgt voor de honderden (niet of nauwelijks te isoleren) volkstuinhuisjes in de polder.

- Zowel ZnB ‘langs Vlietland’ als ZnB ‘midden door polder’ zijn dan ook ongewenst. Geen van beide tracés houdt overigens rekening met de ligging van de hoofdgasleidingen in de Oostvlietpolder.
- Merkwaardig genoeg gaat de presentatie van Rudy Brons helemaal niet in op de ligging van de aansluiting van ZnB op de A4, terwijl daar – gezien de ingrijpende gevolgen voor natuur en landschap in de Groote Westeindsche polder – toch alle aanleiding voor is, zoals het kaartje van deze aansluiting op onze site laat zien⁴. De molen ‘Zelden van passe’ zou moeten worden verplaatst en de Meerburgerwatering zou een flink eind moeten worden omgelegd de polder in.

Al met al maken de inpassingsvoorstellen nog eens extra duidelijk, dat Zoeken naar Balans - behalve door de weg geheel in een tunnel te leggen - niet aanvaardbaar is in te passen. Dat moet tijdens de interviews met belanghebbenden en de werksessies met hen toch wel voldoende duidelijk zijn geworden. De geïnterviewden herkennen zich dan ook absoluut niet in de verdoezelende bewoordingen die in de interviewverslagen aan hen worden toegeschreven.

Om van Zoeken naar Balans een werkelijk gelijkwaardig alternatief te maken, zou deze variant geheel in een tunnel gelegd moeten worden⁵. Dat zou deze variant waarschijnlijk een stuk duurder maken, waarschijnlijk ook duurder dan de Churchill Avenue. De conclusie moet dan zijn, dat **de Churchill Avenue, als van ZnB een gelijkwaardig alternatief gemaakt wordt, het goedkoopst is.**

Graag bereid tot nadere toelichting op deze beoordeling, met vriendelijke groet namens de **26** organisaties hieronder, in willekeurige volgorde:

Stichting Buurtschap Zuidwijkse Polder,
Bewonersvereniging Feministenbuurt Voorschoten,
Wijkvereniging Wijkraad Stevenshof,
Initiatief Burgernotitie RijnlandRoute,
Bewonersvereniging ZuiderZeehelden,
Stichting Behoud Stad, Natuur en Landschap Rijnland,
Bewonersvereniging Het Wedde,
STICHTING GROTE POLDER GROENE hart,
Platform Duurzaam Voorschoten,
Fietsersbond Voorschoten,
Buurtvereniging St. Nicolaaspark en omgeving,
Bewonersvereniging Park Allemansgeest,
Stichting Tijd voor Groen/SnelwegofGroenweg,
Vereniging tot behoud van Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten,
Stichting Horst en Weide,
Agrarische Natuurvereniging Santvoorde,
Bewonersvereniging Charlotte Köhlerpad e.o.,
Stichting tot Behoud van CultuurHistorische Buitenplaatsen,
Milieudefensie Voorschoten,
Milieudefensie Leiden,
Vereniging Vrienden Oostvlietpolder,

⁴ Zie http://www.behoudrijnland.nl/tracekaarten/ZnB/001 - RLR_PIP - ZnB - deelgebied E - 2e sessie dd120327%202.pdf

⁵ Een dan zijn er toch nog steeds ingrijpende voorzieningen nodig om ZnB te laten aansluiten op de A4 en de A444.

Bewonersvereniging Boschgeest,
Voetbal- en atletiekvereniging Voorschoten 97,
Voorschotense Golfclub,
Honk- en Softbalvereniging "Adegeest",
Volkstuindersvereniging Voorschoten,

Cc Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten van Zuid-Holland

P.a. Witte Singel 54,
2311 BL Leiden

Bijlage bij de brief d.d. 20 april 2012 van het Bewonersgroepenoverleg RijnlandRoute aan de Projectleider RijnlandRoute over de beoordeling van de ‘landschapskaarten’, die op 3 en 4 april 2012 door Rudy Brons (van Brons & Partners Landschapsarchitecten BV) zijn gepresenteerd tijdens de ‘werksessies’ in het kader van de consultatieronden voor de inpassingsstudies van de RijnlandRoute

De voorstellen voor Deelgebied A: Ir. G. Tjalmaweg

De inpassingsvoorstellen voor de Tjalmaweg voorzien onder meer in het planten van bomen en plekken met struweel met openingen daartussen om het uitzicht op ‘het open landschap’ van het vliegveld mogelijk te maken.

De genoemde functie van de openingen lijkt ons voor wat het vliegveld betreft onzin. De bedoeling is immers om woningen op het vliegveld te bouwen. Dat is zelfs één van de redenen om de RijnlandRoute aan te leggen. De grootste woningdichtheid is voorzien in de buurt van de Tjalmaweg, meer in het bijzonder in de buurt van de haltes van de RijnGouweLijn. Van uitzicht op ‘het open landschap’ is daar dan dus geen sprake⁶.

De voorstellen voor Deelgebied B: Maaldrift/A44

De inpassingsvoorstellen voor dit deelgebied voorzien vooral in het volplanten van de aansluitingen Maaldrift en de Knoop leiden West.

Wij zien geen meerwaarde in de inpassingsvoorstellen voor dit deelgebied. Wij zien bovendien geen effectieve inpassingsvoorstellen voor de parallelstructuren langs de A44 die nodig zijn voor ZnB. Dat er vanaf de A44 op één punt zicht op het Valkenburgermeer zou zijn, maakt op ons bijzonder weinig indruk, gezien ook de belasting die deze parallelstructuren en de aansluiting bij Maaldrift teweeg zouden brengen voor de woonomgeving in de rand van de Stevenshof en de afbraak van woningen die nodig is voor de aanleg van de parallelstructuren en de aansluiting Maaldrift.

De voorstellen voor Deelgebied C: Stevenshof (Variant ‘Papenwegsepolder’)

Deze voorstellen voorzien in een econduct ten zuiden van de aansluiting Maaldrift (waarvoor ten westen van de A44 een deel van het complex Maaldrift zou moeten wijken), de aanleg van allerlei bosjes in het open weidegebied, het omleggen van de Veenwatering, het intact laten van het verloop van de Dobbewatering en een ligging van (door lage ‘grasdijkjes’ omgeven) ZnB, wat verder weg van de Stevenshof dan tot nu toe werd aangegeven.

⁶ Overigens hebben wij al eerder gepleit voor het verdubbelen van de Tjalmaweg (van 2x1 naar 2x2), waar ook al in 2005 door Provinciale Staten unaniem toe besloten is.

Al tijdens de werksessie op 3 april jl. nam de provincie onmiddellijk duidelijk afstand tot het voorgestelde ecoduct. De inpassingsvoorstellen lijken verder geheel voorbij te gaan aan de achtergrond waarom de provincie ZnB hier slechts ca. 2 meter onder maaiveld wil aanleggen. Als het verloop van de Dobbewatering ongemoeid wordt gelaten en de Veenwatering plaatselijk wordt omgelegd, dan moet ZnB plaatselijk veel dieper worden gelegd dan 2 meter onder maaiveld. Dan is de vraag waarom het hele tracé van ZnB in dit deelgebied niet verdiept wordt aangelegd. Hoe sympathiek het op zich ook lijkt ZnB ter wille van de bewoners daar wat verder van de Stevenshof af te leggen; het weidevogelgebied ‘schuift’ daardoor niet ‘op’, zoals Rudy Brons in de werksessie op 3 april jl. veronderstelde. In tegendeel: het verstoorte weidevogelgebied wordt daardoor groter⁷. Hierbij is van belang, dat het gebied tussen de Nieuwe Weg en de Stevenshof het weidevogelrijkste deel van de Papenwegse en Zuidwijkse polder is. De voorgestelde bosjes dragen nog eens extra bij aan verlies van weidevogelbroedbiotoop, omdat weidevogels de nabijheid van geboomte mijden bij het kiezen van een nestplaats. Het realiteitsgehalte van deze voorstellen wordt zeer negatief beïnvloed door de hoge meerkosten als gevolg van een (plaatselijk?) veel diepere ligging van ZnB en compensatie voor een groter verlies aan weidevogelbiotoop. De zeer lage grasdijkjes zullen de Stevenshofbewoners verder zeker niet vrijwaren van aanzienlijk verkeerslawaai van de kant van ZnB. Daarvoor zijn heel andere voorzieningen nodig.

De voorstellen voor Deelgebied C: Stevenshof (Variant ‘langs Stevenshof met ‘grasdak’)

Deze voorstellen voorzien in een ligging van ZnB dicht bij de Stevenshof, met een ‘grasdak’ ter plaatse van het uitstekende gedeelte van de Stevenshof. De voorstellen voorzien bovendien in een halve aansluiting van ZnB op de A44.

De minister van Infrastructuur en Milieu zal een halve aansluiting op de A44 zeker niet accepteren, hetgeen tijdens de werksessie op 3 april jl. door de provincie werd beaamd. Als gevolg hiervan hebben deze voorstellen voor Deelgebied C geen realiteitswaarde. Ook van deze voorstellen wordt het realiteitsgehalte bovendien weer negatief beïnvloed door de hoge meerkosten als gevolg van een (plaatselijk?) veel diepere ligging van ZnB en de aanleg van het voorgestelde ‘grasdak’. Het verlies aan weidevogelbiotoop is weliswaar kleiner dan bij de dieper de polder in gelegen Variant ‘Papenwegsepolder’, maar toch nog steeds aanzienlijk. Vergeleken met de Variant ‘Papenwegsepolder’ zal een groter aantal Stevenshofbewoners ernstige hinder van de nieuwe weg ondervinden.

De voorstellen voor Deelgebied C: Stevenshof (Variant ‘langs Stevenshof met ‘grasdak’ + instandhouding ‘verbinding’ Veenwatering)

Deze voorstellen wijken alleen af van de vorige doordat het verloop van de Veenwatering intact wordt gelaten.

Dat zou op zichzelf een belangrijk winstpunt zijn, omdat de landschappelijke kwaliteit van de Veenwatering juist is gelegen in het vrijwel rechte, schier eindeloze blauwe lint tussen de Papenwegse en de Zuidwijkse polder. De Veenwatering is zelf al een ‘kroonjuweel’ van uitzonderlijke kwaliteit. Om deze kwaliteit intact te laten zou een zeer verdiepte ligging van ZnB nodig zijn, naar onze schatting minstens 10 meter onder maaiveld. Dit zal echter zeer hoge kosten met zich meebrengen.

De voorstellen voor Deelgebied D: Parklandschap in Voorschoten

---

⁷ De verstoringafstand (waarbinnen de territoriumdichtheid geringer is dan verwacht kan worden zonder de versturende factor) kan vooral voor kritische soorten als Grutto oplopen tot honderden meters vanaf een weg als ZnB.

Deze voorstellen voorzien in een beperkt aantal overkluizingen van de open bak, waar het tracé de Admiraal de Ruytersingel, het fietspad langs de Voorwatering en de snelfietsroute langs de spoorlijn kruist. Daarnaast voorzien de voorstellen in beplanting rond het tracé van ZnB en ook in een verplaatsing van het golfterrein.

In feite is het verbijsterend, dat zelfs de inpassingsvoorstellen voor deze nieuwe weg niet voorzien in een volledige ondertunneling daarvan waar het tracé door en vlak langs woongebieden en door natuurgebieden loopt. Elders gebeurt dat tegenwoordig wel. Uiteraard zal de beplanting rond de open bak van ZnB de woningen daar vlak naast op geen enkele manier vrijwaren van ernstige geluidhinder en luchtvervuiling door het verkeer over ZnB. Van *'niet horen, niet zien en niet ruiken'* is met deze inpassingsvoorstellen dan ook geen sprake. De beplanting rond het tracé van ZnB zal verder leiden tot een groter verlies aan volkstuinen dan op eerdere tracékaarten werd aangegeven, zonder dat op de inpassingskaarten is aangegeven waar vervangende ruimte komt voor deze voorzieningen. Merkwaardig genoeg wordt het golfterrein in de voorstellen verplaatst naar de plek waar nu het zwembad is, zonder dat is aangegeven of het zwembad wordt gehandhaafd of waar het anders naartoe moet. Volgens deze inpassingsvoorstellen ligt ZnB langs de Buitenplaats Berbice ook nog steeds grotendeels in een open bak, wat de belevingswaarde van Berbice ernstig zal aantasten. Ook de buitenplaatsbiotoop van Berbice en met name ook de zichtlijnen vanaf het huis Berbice zullen worden aangetast, waarmee provinciaal beleid wordt doorkruist.

De voorstellen voor Deelgebied D: Herrangschikken functies sport, volkstuinen

In de voorstellen voor **de variant 'verdiepte ligging + volkstuinen'** is de beplanting rond het tracé vervangen door volkstuinen en zijn de sportvelden die zouden moeten wijken voor ZnB verplaatst naar een plek onder de hoogspanningsleiding langs de spoorlijn waar nu volkstuinen zijn.

De vraag is hoe realistisch een verplaatsing van sportvelden naar een plek onder de hoogspanningsleiding is en of de KNVB en de andere sportbonden daarmee zullen instemmen. Zo is de KNVB bijvoorbeeld van mening, *"dat mede om praktische redenen onder hoogspanningsleidingen geen sportvelden moeten worden gesitueerd"*. (zie *Kwaliteitsnormen voetbalaccommodatie - Regels, richtlijnen en aanbevelingen // KNVB, 2008*). Het verplaatsen van de volkstuinen die voor de sportvelden zouden moeten wijken naar de stroken aan weerszijden van de open bak voor ZnB lijkt wellicht een oplossing, maar is dat voor de meeste tuinders zeker niet. Van de relatief rustige plek waar ze nu hun tuin hebben zouden ze dan moeten verhuizen naar het verkeerslawaai en de luchtvervuiling vlak naast een nieuwe autoweg, met alle risico's voor hun eigen gezondheid en voor de kwaliteit van het door hen geteelde groente en fruit. Bovendien zullen ze (opnieuw) in korte tijd grote investeringen moeten doen. Hierbij dient bedacht te worden, dat de volkstuinders er vaak vele jaren over hebben gedaan om van hun tuin het paradijsje te maken dat het uiteindelijk is geworden. Voor een aantal zal de verplaatsing het einde van hun volkstuin betekenen. Ook voor de bewoners langs het tracé brengen deze voorstellen zeker geen verbetering in hun situatie. De buitenplaatsbiotoop van Berbice wordt door de verplaatsing van de volkstuinen ook aangetast.

Wat betreft de voorstellen voor **de variant 'gesloten dak met sportfunctie'** voor de Profielen in Voorschoten is de vraag legitiem waarom daar ook niet voor gekozen is voor het tracé door de Papewegse en de Zuidwijkse polder langs de Stevenshof. Er is immers geen enkele reden om aan ZnB door en vlak langs woongebieden niet dezelfde eisen te stellen aan de Churchill Avenue. Tenslotte was ook de verbetering van de leefbaarheid één van de hoofddoelen van de aanleg van de RijnlandRoute (zie bijvoorbeeld het 2e fase MER van april 2011⁸). De Churchill Avenue verbetert de leefbaarheid wel; ZnB daarentegen verslechtert de leefbaarheid langs het eigen tracé en verbetert het leefklimaat langs de

---

⁸ Zie voetnoot 3.

Churchillaan/Dr. Lelylaan niet of nauwelijks. De aanleg van ZnB in een open bak is dan ook vooral goedkoper doordat het *per definitie een minderwaardig alternatief* is. Overigens dient bij deze variant wel bedacht te worden, dat de teruggeplaatste volkstuinen en sportvelden pas na de aanleg van ZnB en na het aanbrengen van het dak weer gebruikt kunnen worden. Voor veel tuinders zou dat te lang kunnen duren en het eind van hun hobby kunnen betekenen.

De voorstellen voor Deelgebied E: Oostvlietpolder Langs Vlietland

Deze voorstellen voorzien in een ligging van ZnB vlak naast Vlietland om het weidevogelgebied in de Oostvlietpolder te sparen.

Allereerst hadden deze voorstellen ook aan de orde moeten komen bij de voorstellen voor Deelgebied D, omdat deze ligging van ZnB een veel ernstiger bedreiging vormt voor de nieuwbouwwijk Park Allemansgeest dan de noordelijker ligging van ZnB en ook een ernstiger bedreiging van de buitenplaatsbiotoop van Berbice. Verder vormt het ZnB-tracé een bedreiging van het leefklimaat voor de toekomstige 223 recreatiewoningen in Vlietland. Die woningen zouden door de aanleg van ZnB worden opgezadeld met het verkeerslawaaï van twee autowegen in de directe nabijheid (ZnB plus A4). Ook die woningen komt volgens de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State echter een zekere bescherming tegen geluidhinder toe (ABRvS, 29 februari 2012, 201002029/1/T1/R2).

De voorstellen voor Deelgebied E: Oostvlietpolder midden door polder

Zoals de titel ook luidt, voorziet de betreffende kaart in een ligging van ZnB middenin de Oostvlietpolder⁹.

Onduidelijk is of en in hoeverre de gepresenteerde kaart een inpassingsvoorstel inhoudt. De kaart wordt slechts voorzien van de tekst "*Tracé midden door polder landschappelijk niet gewenst*". Daar zijn we het geheel mee eens. Dit tracé is niet alleen ongewenst, omdat het meer weidevogelbiotoop vernietigt en meer verstoring van weidevogelbiotoop veroorzaakt, maar ook omdat dit tracé een economisch verantwoorde voortzetting van de agrarische bedrijfsvoering onmogelijk maakt en tevens omdat dit tracé voor nog meer geluidhinder zorgt voor de honderden (niet of nauwelijks te isoleren) volkstuinhuisjes ter plaatse.

Zowel ZnB 'langs Vlietland' als ZnB 'midden door polder' zijn dan ook ongewenst. Geen van beide tracés houdt overigens rekening met de ligging van de hoofdgasleidingen in de Oostvlietpolder.

Geen voorstellen voor de Groote Westeindsche polder

Merkwaardig genoeg gaat de presentatie van Rudy Brons helemaal niet in op de ligging van de aansluiting van ZnB op de A4, terwijl daar – gezien de ingrijpende gevolgen voor natuur en landschap in de Groote Westeindsche polder – toch alle aanleiding voor is, zoals het kaartje van deze aansluiting op onze site laat zien¹⁰. De molen 'Zelden van passe' zou moeten worden verplaatst en de Meerburgerwatering zou een flink eind moeten worden omgelegd de polder in.

---

⁹ Op de kaart van het tracé 'midden door polder' lijkt het ZnB-tracé ten opzichte van Vlietland overigens verder de polder ingetekend dan de plannen tot nu toe lieten zien.

¹⁰ Zie <http://www.behoudrijnland.nl/tracekaarten/ZnB/001 - RLR PIP - ZnB - deelgebied E - 2e sessie dd120327%202.pdf>

Stichting Buurtschap Zuidwijkse Polder, Bewonersvereniging Feministenbuurt Voorschoten, Wijkvereniging Wijkraad Stevenshof, Initiatief Burgernotitie RijnlandRoute, Bewonersvereniging ZuiderZeehelden, Stichting Behoud Stad, Natuur en Landschap Rijnland, Bewonersvereniging Het Wedde, STICHTING GROTE POLDER GROENE hart, Platform Duurzaam Voorschoten, Fietsersbond Voorschoten, Buurtvereniging St. Nicolaaspark en omgeving, Bewonersvereniging Park Allemansgeest, Stichting Tijd voor Groen/SnelwegofGroenweg, Vereniging tot behoud van Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten, Stichting Horst en Weide, Agrarische Natuurvereniging Santvoorde, Bewonersvereniging Charlotte Köhlerpad e.o., Stichting tot Behoud van CultuurHistorische Buitenplaatsen, Milieudefensie Voorschoten, Milieudefensie Leiden, Vereniging Vrienden Oostvlietpolder, Bewonersvereniging Boschgeest, Voetbal- en atletiekvereniging Voorschoten 97, Voorschotense Golfclub, Honk- en Softbalvereniging "Adegeest", Volkstuindersvereniging Voorschoten,

Leiden/Voorschoten/Wassenaar/Zoeterwoude, vrijdag 20 april 2012.